

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

RAZGOVERNER M'CRAY POSTAL ŠTEV. 17,746.

Kakor smo že poročali, je prenehal biti governer v sredo ob desetih dopoldne, t. j. malo manj kakor pol ure prej, preden je do bil eno najtežjih kazni, kar jih je imel sodnik A. B. Anderson na okrožnem zveznem sodišču, se je potem zvečer odpeljal v Atlanto, Ga.

PODGOVERNER EMMETT F. BRANCH PREVZEL GOVERNERJEVE POSLE.

Indianapolis, Ind. — Warren T. McCray, ki je prenehal biti governer države Indiane v sredo ob desetih dopoldne, t. j. malo manj kakor pol ure prej, preden je do bil eno najtežjih kazni, kar jih je imel sodnik A. B. Anderson na okrožnem zveznem sodišču, se je potem zvečer odpeljal v Atlanto, Ga., da osedi tamkaj deset let v zvezni ječi. V ponedeljek ga je porota izpoznala krivim poštne službe. V torek je podal svojo resignacijo in v sredo dopoldne je izvedel svojo obsodbo, v kateri mu je odsojena deset let ječe in naložene \$10,000 denarne globe.

V sredo je bilo konec administracije, ki jo je nastopil McCray meseca januarja l. 1921., in ta do godek je posadil podgovernika Emmetta F. Brancha iz Martinsville na governerjevo mesto. Ko je McCray čakal v sodni dvorani svoje obsodbe, je stopil Branch v eksekutivni urad v državni hiši ter položil prisego pred načelnikom najvišjega državnega sodišča v Indiani Louisom B. Ewbankom ter tako postal dvaintrideseti governer države Indiane.

Branchev nastop governerske službe je bil zelo priprosta ceremonija. Položivši službeno prisego se je obrnil do pisarniških nalozencev ter jim rekel: "Dajmo se lotiti dela!" McCray je bil obsojen, ker se je posluževal pošte v slepaške vrste. To se je bilo zgodilo v ponedeljek zvečer ali sedmi dan njegove obravnave na zveznem okrožnem sodišču. Kakor izpričujejo razni dokazi, je pismenim potom prodal indianskim bankirjem veliko število not, ki so bile, kakor se je izkazalo na preiskavi, brez vsake vrednosti. Na zaslišanju je McCray priznal kar naravnost, da je podpisaval tiste note in imeni drugih ljudi. Po svojem mnenju je bil popolnoma upravičen do tega, ker je prevzel vso odgovornost nase in ker ni pričeval, da bo kdo izgubil le en cent.

Na tak način je dobil od bankirjev in drugih ljudi okoli \$699,000. Porota je izpoznala McCraya za krivca še ob prvem glasovanju, za kar je potrebovala samo trinajst minut.

Obravnava je privabila veliko množico radovednega ljudstva, ki je napolnilo dvorane zveznega sodišča in zadnjega kotička. Kar jih ni moglo notri, so čakali zunaj.

Zvezni sodnik je kritiziral državna sodišča, ker niso obsodila McCraya, ko je bil tamkaj na zatožni klopi radi poverbe in tativine. McCray je prisegal po krivem, ponarejal note in izvršil več kaznivih dejanj, ne da bi ga bila zadelo kaka kazen. Kril je pol-stavo mnogokrat, a obenem pa je imel dovolj prilik, da bi se bil pohajal, je rekel sodnik.

Razgovornik je postal v atlantski zvezni ječi števil. 17,746. Ravno na dan prvega maja ob eni in 25 minut popoldne je stopil za jeklene ograje ter nastopil svojo kazen.

Pregled dnevnih dogodkov.

Amerika.

Tornado v južnih državah je naredil silno škodo; 108 oseb mrtvih. M'Cray, bivši governer Indiane je zdaj št. 17,746 z zvezni kaznilnici.

La Follette je odzdravel in zopet se govori o njegovi kandidaturi.

Major Martin, letalec na poletu okoli sveta, se je drugič izgubil. Kongresnik Knutson je oproščen teške obtožbe.

Prohibiciji je napovedana smrt v petih letih.

Inozemstvo.

Prvi maj je našel komuniste v Rusiji močnejše kot so bili kdaj poprej.

Osem oseb je bilo ubitih v Nemčiji v majskih demonstracijah.

Londonški list je objavil vest, kako so Američani rešili frank.

Jugoslavija zahteva, da Avstrija zamaši usta Radiću na Dunaju. Angleški kreditorji so predložili protinačrt sovjetskim delegatom.

Ameriški zvedenci so rešili frank.

Londonški list poroča, kako so Američani potegnili francosko valuto iz prepada.

London, 2. maja. — "Daily Telegraph" je objavil diplomatičen dopis, v katerem so razkrite notranje finančne operacije ob času valutne krize v Franciji v zadnjem mesecu. List trdi, da je dopis avtentičen.

Ko je frank padel na najnižjo stopnjo in je situacija izgledala zelo črna za Francijo, so ameriški zvedenci v reparacijski preiskovalni komisiji spelrali na vladno v Washingtonu, naj intervenira. Povdarjali so, da kraj franka pomeni velik udarec za vso Evropo in urgirali vlado v Washingtonu, naj podeli Franciji novo posojilo, ki bo zajamčeno s francoskim zlatim rezervnim zakladom. Ameriška vlada je odgovorila, da se ne more zaplesti v francosko krizo. Drugi apel zvedencev je bilo ravnotako brez uspeha.

Medtem so zvedenci stopili v dotiko z J. P. Morganom in rezultat je bil, da je bilo aranžirano posojilo potom Morganove finančne tvrdeke pod pogojem, da Francija sprejme načrte zvedencev in vzpostavi normalne ekonomske razmere v Porurju in Porenju. Načrt za posojilo je bil zopet predložen vladi v Washingtonu, ki je odgovorila, da odklanja vsako odgovornost, nima pa nič proti temu, če se posojilo dovoli pod takimi okolščinami.

Osem ubitih v Nemčiji 1. maja.

Policija nemške "demokratske" republike je postopala brutalnejše kot v kateri drugi deželi.

Berlin, 2. maja. — Policija in soldateska sta potlačili na stotine manifestacij in demonstracij na mednarodni delavski praznik v Nemčiji. Kakor je razvidno iz poročil s vseh strani sveta, ni bilo letos v nobeni drugi deželi brutalnega postopanja proti delavcem kot ravno v nemški republiki. Na tisoče oseb je bilo lahko ranjenih, ko so policisti in vojniki z golimi sabljami sekali po delavskih množicah.

V Koenigsbergu, Vzhodna Prusija, sta bila ubita en vojak in en delavec. V Hindenburgu, Šlezija, je bilo šest delavcev ubitih in pet ranjenih. V Geri, Thuringija, je bilo sedem vojakov ranjenih, do čim število ranjenih delavcev ni znano. V Graezu, Thuringija, je bilo 20 delavcev ranjenih. Večina ubitih in ranjenih delavcev so bili komunisti.

VREME.

Chicago in okolice: V nedeljo deloma jasno. Lahki izpremenjavajoči se vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 59, najnižja 47. Sonce izide ob 5:44, zaide ob 7:49.

NEURJE ZAHTEVALO 108 ŽIVLJENJSKIH ŽRTEV.

500 ljudi je telesno poškodovanih in napravljena škoda v sedmerih južnih državah znaša več kakor \$10,000,000.

DELAVCI RDEČEGA KRIŽA IN DRŽAVNE ČETE POSLANI NA POMOČ.

Atlanta, Ga. — Stoidosem ljudi ubitih, več kakor tjašest oseb pogročenih, približno 500 ljudi telesno poškodovanih in škoda več kakor za deset milijonov dolarjev, vse to je posledica silnega neurja, ki je divjalo po državah na južnem vzhodu zadnji terek.

Kolikor se tiče življenjskih izgub, je najhuje prizadeta Južna Carolina. V tej državi je bilo šestinšestdeset ljudi ubitih. Trinajst jih je mrtvih v Georgiji, enajst v Alabami, trije v Severni Carolini, ostali pa v Louisiani in Arkansasu.

Nepopolna poročila se ne strinjajo s skupnimi izgubami. Za naslednjih držav so prišla takšna poročila:

Južna Carolina.—V Horrell Hillu 18 mrtvih; v Sumterju 11; v okraju Florence 15 ubitih; v okraju Darlingtonu 1 mrtve; v okraju Lexingtonu 1; v Columbiju 1; v Andersonu 7 mrtvih in 20 telesno poškodovanih. V drugih majhnih selih in kmetijah 9 mrtvih.

Georgija.—V Maconu 3 mrtvi in 12 telesno poškodovanih; v Warm Springsu 9 telesno poškodovanih; v Ch'pleyju 2 mrtva, 1 telesno poškodovan; v Lawrencevillu 6 telesno poškodovanih; v Ficklenu 1 mrtve in mnogo telesno poškodovanih.

Alabama.—V Opeliki 4 mrtvi, 5 telesno poškodovanih; v Greenvilleu 4 telesno poškodovani, 2 pogrešana; v Auburnu 1 telesno poškodovan; v Union Springsu 3 ubiti, 15 telesno poškodovanih; v Cl'u 2 ubita; v Roanoku 2 ubita.

Severna Carolina. — V Rock Mountu 25 telesno poškodovanih; v Bynumu 3 ubiti.

Virginia. — V Maplewoodu 4 telesno poškodovani.

Louisiana. — V Lake Charlesu 1 ubit; v Lafayettu 1 ubit, 1 telesno poškodovan; v Shreveportu 1 telesno poškodovan.

Arkansas. — V Texarkani 1 ubit.

V Južni Carolini, in sicer v okraju Richlandu so ljudje utrpeli največjo življenjsko izgubo. V Horrell Hillu je bilo namreč ubitih osemnajst ljudi in med temi štirje školski otroci, ki so ravno stopili v poslopje. To šolo je vihar popolnoma porušil. Podstih je bilo petinšestdeset učencev. Mnogo jih je bilo telesno poškodovanih.

En učitelj in dva učenca so bili ubiti v okraju Lexingtonu, in sicer v šolskem poslopju, ki ga je podrl vihar. Tudi en črnce je bil ubit.

Na razne hudo prizadete kraje je pohitel Rdeči križ na pomoč. In tudi državne čete so poslali na razne kraje.

Letalec Martin že drugič pogrošan.

Bremerton, Wash. — Več kakor 36 ur je minilo, pa še ni dospelo semkaj nobeno poročilo iz Alaske, kakšna usoda je doletela majorja Fredericka L. Martina in njegovega mehanika Harveyja, ki sta v sredo odletela iz Čignika proti Dutch Harboru.

Cordova, Alaske. — O poveljniku ameriške armadne zračne flote, ki je na poletu okoli sveta, ni že 36 ur nobenega glasu, odkar je zapustil Čignik ter odletel proti Dutch Harboru. Najbrž ga je slabo vreme prišlo, da je prekinil svoj polet med Čignikom in Pirate Covom, kakor pravijo semkaj dole brezžične vesti.

Ali želiš znati pravilno pisati in čitati angleško? Naroči si "Slovensko-angleško slovnico", katero je izdala in ima na prodaj Književna matiča S. N. P. J.

Konec prohibicije v petih letih.

New York, N. Y. — Veliko prahu je dvignila izjava, ki jo je podal predsednik kolumbijske univerze dr. Nicholas Murray Butler ter povedal v njej, da se je prohibicija popolnoma izjalovila, in da bi moral biti osemnajsti amendent preklican. V brzojavkah in pismih so mu ljudje iz vseh koncev in krajev čestitali.

Republikanske voditelje je ta njegova izjava neznansko razburila in vznemirila. Posebno pa jih je razdražil ta profesor, ko je dejal, da je pripravljen zagovarjati svoje misli o prohibiciji brez vsakega popustka. Dr. Butler je okrožni delegat za republikansko narodno konvencijo. Pred štirimi leti je bil na narodni konvenciji v Chicagu podpiran na nekotikih glasovanih za predsedniško nominacijo.

Vprašan, ali misli svoje nazore o prohibiciji predložiti konvenciji, je odgovoril:

"Politikarji so vselej razburjeni in vznemirjeni, kadarkoli se razgovor zasne tako, da pride vprašanje o prohibiciji v ospredje. Naj bo platforma še takšna, ljudje imajo predvsem prohibicijo v mislih."

Dr. Butler je napovedal, da bo osemnajsti amendent preklican v petih letih. Prohibicija je izjalovljena po celi deželi, je rekel. Prohibicijni zagovorniki pravijo, da je New York najbolj moker kraj v deželi. Ali po opazovanju dr. Butlerja pa so ravno kraji na deželi tisti, kjer je suha postava najbolj kršena.

Angleško-ruska konferenca.

Angleški upniki so izdelali protinačrt glede socializirane lastnine v Rusiji.

London, 2. maja. — Angleški kreditorji, ki so izgubili svoj kapital v bivših ruskih akcijskih družbah, so včeraj predložili sovjetskim delegatom protinačrt. Sovjetski načrt za rešitev vprašanja, kako odškodovati angleške lastnike in delničarje, je bil objavljen pred nekaj dnevi.

Protinačrt je zanimiv že radi tega, ker so angleški upniki opustili svojo zahtevo, da se jim zaplenjena lastnina vrne. Upniki so v načelu sprejeli ponudbo sovjetov, da se naj naplačajo s koncesijami. V ostalem se pa njihov načrt bistveno razlikuje od sovjetskega. Angleži so privolili organizirati več družb, za vsako industrijo eno; dati začetni kapital in dovoliti, da sovjetska vlada prisostuje v kontroli in deljenju dobička, nočejo pa pristati, da bi bila tudi sovjetska vlada delničar. Dalje zahtevajo, da se sovjeti ne smejo vtiikati v notranje poslovanje teh družb, niti ne smejo ruske delavske unije imeti kontrole nad delavci pri dotičnih družbah. Upniki so pripravljani pogajati se kolektivno z delavci potom njihovih krajevskih unij in plačevati obstoječo mezo. Nadalje zahtevajo popolno svobodo pri nakupovanju surovin v Rusiji in izven nje ter prodajati izdelke kjerkoli hočejo.

Sovjetski delegatje še niso formalno odgovorili, ampak prejkone ne bodo sprejeli protinačrta. Sovjetska delegacija je obvestila angleške kreditorje, da odškodnina bo priznana le za tista podjetja, katera so Angleži izgubili direktno vsled sovjetskega zakonodajstva, torej vsled socializiranja. Lastnina, ki je bila nasilno uničena v teku revolucije in civilne vojne, ne bo odškodena.

Vetaki smagali v Hondurasu.

Washington, D. C. — Sumner Welles, ameriški zastopnik, katerega je poslal predsednik Coolidge v Honduras za namenom, da posreduje med hondurskimi strankami, ki so v civilni vojni, poroča državnemu departamentu, da je vstaja končana z zmago vstev. General Vincente Tosta je bil na mirovni konferenci izvoljen za proviziornega predsednika republike. Tosta je bil glavni voditelj vstaje.

VELIKE MAJSKE MANIFESTACIJE V RUSIJI.

Mednarodni praznik je našel ruske komuniste močnejše. Slavnosti v Moskvi so bile brez vojaških parad; posebne manifestacije za mladino.

TROCKLJEV GOVOR V MOSKVI.

Moskva, 2. maja. — Danca praznuje ruska delavska mladina. Organizacija komunistične mladine je organizirala posebne slavnosti za dečke in deklice delavskih in kmetijskih staršev. Mladina v Moskvi se je zbrala v ogromnem številu pred grobom Lenina na Rdečem trgu in tu prisegla zvestobo revolucionarnemu načelom. Takih množic mladine še ni videla Moskva.

Včerajšnje majske manifestacije so bile nekoliko drugačne od onih v prejšnjih letih. Moskva je videla manj vojaških pohodov, toliko več pa manifestantov v civilnih oblekah, ki so se po končanih izspovedih strnili v morje glav ob Leninovem grobu na Rdečem trgu. Med civilisti so korakale večje skupine neoboroženih vojakov. Približno pol milijona oseb se je udeležilo slavnosti. Vsa javna poslopja so bila pokrita z maso rdečih zastav in dekoracij ter napisov z revolucionarnimi izreki in verzi. Zidove Kremle, pod katerim so grobovi revolucionarjev, je bilo tudi rdeče okinčano.

Glavni govornik pred Leninovim mavzolejem na Rdečem trgu so bili Trockij, Kamenov, Kalinin in drugi. Trockij, kot predsednik revolucionarnega vojnega sveta, je splošni na rdečo armado posebno majsko poslanico, ki se med drugim glasi:

"Mi smo za mir in bratstvo. Rdeča armada in mornarica sta oročje za obrambo revolucije, katero še vedno napadajo kapitalistične dežele. Vojaška moč kapitalističnih dežel stalno narašča. Te dežele rabijo svoje jeklo za nadaljno tlačitev in zasužnjevanje delavcev, medtem ko naše naprosno jeklo prvič v zgodovini sveta služi stvari socializma."

Trockij je zadnji ponedeljek govoril dve uri v Grand teatru in med drugim je dejal:

"Glavni namen majskega dne bi moral biti neizprosen boj proti militarizmu, toda za nas je varnost sovjetskih republik najvažnejše vprašanje. Zato moramo smatrati prvi maj za veliki praznik naše armade in mornarice."

"V inozemstvu se širi govorica, da mobiliziramo proti Poljaki. To ni res. Res je, da želimo izpremeniti zemljevid Evrope, ampak to delo naj izvrši zmagoviti proletariat vseh dežel; mi se ne bomo metali v obožen konflikt v neprimernem času. Pomagati hočemo ljudstvom v orientu, da se otrasejo tujega jarma. Franciji ne bomo nikdar plačali čarističnega dolga. Francosi vedo, da smo na trdnih nogah, zato so izgubili upanje, da nas strmoljavijo."

"Nekateri japonski krogi bi radi izvali vojno z Rusijo v svrhu, da se naplačajo za izgubo v petrosu in za moralni poraz, ki so ga doživeli od Amerike, ko jim je zaprla vrata priseljevanja."

Moskva, 2. maja. — (Iz poročila F. A. MacKenzieja škakliskim "Daily News") — Letošnji prvi maj je našel komuniste v Rusiji močnejše kot so bili pred enim letom. Združeni so, bolj agresivni in še bolj odločni za izveditev njihovega revolucionarnega programa.

Jugoslavija in Avstrija.

Belgradska vlada zahteva, da naj avstrijska vlada zaveže usta Radiću, ki se nahaja na Dunaju.

Dunaj, 2. maja. — Jugoslavija je poslala Avstriji protestno noto radi protirabske agitacije, ki jo nemoteno vrši na Dunaju Stefan Radić, vodja hrvaških republikancev. Radić, ki se je sam izgnal iz Jugoslavije, je že precej časa na Dunaju.

Jugoslovanska vlada ne zahteva, da se Radić aretirja in izroči Jugoslaviji, pač pa hoče, da avstrijska vlada na kak način ustavi Radićevo propagando.

Radić je prišel na Dunaj iz Londona, kjer je pogorel s svojo mislo. Upal je, da bo angleška delavska vlada pomagala njegovi strani v boju za hrvaško republiko in v ta namen je hotel doseči intervju z MacDonaldom, toda MacDonald ga ni hotel sprejeti. Enako smolo je imel Radić v Ženevi, kjer so hotel zainteresirati vodstvo lige narodov za svojo stvar.

Devetdeset Radićevih poslanecv je šlo v Belgrad in prisegli so zvestobo kralju, okrog dvajset jih je pa še doma. Prihod radićevcev v skupščino je odvzel Radićevi vladi večino v zbornici. Vlada je poslala skupščino na poštince, da prepreči zmagovanje opozicije. Vladni voditelji se zdaj posvetujejo s kraljem, kako bi končali krizo, predno se skupščina zopet snide v juniju.

Avstrija najbrž ne bo ugodila Jugoslaviji, ker njeno stališče se zdi strogo nevtralnno. Lahko pa se dogodi, da avstrijske oblasti informirajo Radića, da ne sme sklicati konferencie nezadovoljnih manjšin kakor zahteva.

Žrtve v Benwoodu se skoraj sami inozemci.

Med rudarji, ubitimi v eksploziji, je nedvomno več ali manj rojakov in mnogo Hrvatov.

Bellaire, Ohio. — (Izvirno poročilo "Prosveti") — Benwood, kjer se je 28. aprila pripetila eksplozija v rudniku, je blizu Wheelinga, W. Va., nedaleč od običajne meje. Rudnik je nemški. Kljub temu je rudarska unija poslala svoje ljudi na rešilno delo v jami. Frank Ledvinka, predsednik 5. subdistrikta rudarske organizacije in drugi krajevni voditelji so takoj po katastrofi prišli na lice mesta in se pridružili reševalni akciji.

Ponesrečeni rudarji — katerih je 111 do 114 — so skoraj vsi inozemci. Bati se je, da je med njimi več ali manj Slovencev in mnogo Hrvatov. Na prvi listi imen mrtvih rudarjev je tudi Andrej Pečaver iz Pinch Runa, ki je nedvomno naš rojak. Imena v krajevni listih so precej popačena. Natančnejše poročilo sledi.

RAZOROŽITVENO KONFERENCO NI ŠE NIČ.

MacDonald je dejal, da se mora Evropa prej pomiriti.

London, 2. maja. — Tekom debate v zbornici je prišlo vprašanje o novi razorožitveni konferenci, katero je omenil predsednik Coolidge v svojem znanem newyorskem govoru. MacDonald je dejal, da ga veseli, da se predsednik Združenih držav strinja z njim glede potrebnosti razoroženja, ampak zdaj še ne vidi nobenega uspeha, dokler se ne razčisti politična sedanja situacija v Evropi.

litično so boljševidi danes složnejši in močnejši kot so bili kdaj prej. Edino, kar jim je še treba, je, da dosežejo ekonomski uspeh. Na tem zdaj delajo z vsemi silami. Boj s privatnimi podjetniki se nadaljuje z vsemi silami. Centralni odbor stranke je ravnokar ustanovil posebno organizacijo za pobljanje privatne trgovine z omejevanjem kredita privatnim trgovcem in s ustanavljanjem združenih prodajalnic v vsaki vasi.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
 LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Narodna: Zedinjena država (Ivan Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.50 na tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.65 na tri mesece, in za izobrazbo \$5.00.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
 2657-58 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
 Organ of the Slovene National Benefit Society.
 Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$5.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

Plum Run Ohio. — Od tu še ni bilo nobenega dopisa v Prosveti, zato jaz nekoliko popišem razmere. Slovencev ni tu, zato ni dopisov. Več je tu nastanjenih Slovkov, Poljakov, nekaj Čehov, Madžarov in tudi nekaj bratov iz Mussolinije, ki pa niso preveč prijatelji Mussolinija.

O delavskih razmerah sploh nimam kaj pisati, kajti tukajšnji premogorovi ne obratujejo čisto nič že cele tri mesece in se tudi ne ve, kdaj bodo pričeli. Premogarski baroni so brčkone še ostanki peklenke armade, zato vedno tako drže ubogega trpina, da si ne more nič pomagati. Ker ima vsaka družba gotovo tudi nekaj neunijskih majn, zato pri vsaki priložnosti zapirajo rudnike, ker iz neunijskih dobijo mogotei cenejši premog kakor pa iz unijskih in jim nese več dobička. Ako bi bili vsi premogarji organizirani v eni uniji in bi bili slojni, potem bi se lahko postavili v bran in zahtevali svoje pravice, katerih premogarji zdaj nimajo čisto nič.

Sam sem delal v premogorovu več let, zato so mi znane razmere po rudnikih. Delal sem in garal za kapitaliste, dokler sem bil krepak in zdrav, zdaj pa živim na farmi, katera je moja last. Rešil sem se izpod kapitalistične sužnosti in zdaj delam, kakor sam vidim, da je prav. Nimam ga gosпода, da bi mi kazal, kako naj delam in kaj naj delam. Kadar hočem grem delat in prav tako kadar hočem k počitku.

Spominjam se še, ko sem bil mal deček, kako so nas učili "Delaj kakor bi vedno živel in moli kakor bi jutri imel umreti!" To pa je star pregovor, ki nikakor ne drži več. Moj pregovor je, da je človeku treba delati, kolikor vidi, da mu je treba, pa ne toliko, da bi škodoval zdravju. Molitev pa prepustimo drugim ljudem, ki od tega živijo, ne od dela. Kdor si z delom služi kruh, gotovo ne bo veliko mabil na molitev, ali nasprotno pa je, kdor si samo z molitvijo služi kruh, bo prav gotovo nosil prazen trebuh. Res jih je precejšnje število, ki govore samo o molitvi in varajo nezavedne ljudi, da spravijo težko pralučeni denar od njih, ki pa skoraj vsi po mojih mislih spadajo k oni peklenki armadi.

Čitam več slovenskih časopisov in dopise, med katerimi pa jih, žal, najdem veliko, ki so brez vsakega pravega pomena. Ljudje napadajo drug drugega po časopisih, kar nikakor ni častno. Bodimo slojni in delajmo za napredek, pa bo naš narod čislal in spoštoval. Potem bo slova in prijateljstvo med nami.

Leto dni sem čital tudi "Edinost", katero sem dobival kot dar, kajti naročil je itak nisem nikoli. Ali me je mislil pripraviti na to, da bi jaz šel h kutarjem za kozla, da bi nosil koš od hiše do hiše in prosil krompirja, repe in korenja, pa tudi sprejel, če bi dal kdo kako pleče? Tako so delali ljubljanski menihi reda svetega Frančiška.

Spominjam se dobro, ko sem še pasel krave v starem kraju, so oni moške hodili okoli hiš in delali male podobice za lepo darove. Nekeč pa sem imel smolo z njimi. Trinajst let sem bil star. Ko so prišli tisti moške okoli hiše, sem poklical enega kozlov po imenu. Ubral je je za mano hitrih nog, da sem se moral v resnici dobro počutiti, da sem odnesel zdravo kožo.

Čikaške menihe prosim, ako jim pride ta dopis po naključju v roke, da mi ne zamerijo zato, saj to ni nikako napadanje. Zahvalim se jim za list "Edinost", ki so mi ga pošiljali. Zabredel pa sem še malo predaleč ter vem, da bo kateri rekel: "Lej da stara, kako je prišel ob vero!" To ni resnica, kajti jaz še vedno verjem v boga, kakor so nas učili, da je en sam bog, ki je zgolj duh. Za vse to jim dam prav. Denar nam je bog, ki je tudi kakor duh, kajti delavec ga prav malokrat vidi in tudi izgine tako hitro kakor duh. Drugače je seveda s kapitalistom. Kamor se obrne, povsod vidi svojega boga — denar, ki je vsemogoden, da je še zadnje vojno končal. Ako bi toliko denarja ne bilo na tej strani, bi vojna drugače končala, kar bi pa tudi ne povzročilo slabih razmer za delavce v starem kraju kakor so sedaj.

Pa saj se vse izboljša, tako se bo tudi to. Posebno za delavca, upajmo, da se bo počasi izboljšalo, kajti za vse velja pregovor, da

vsaka stvar trpi le nekaj časa. Tu di delavake sužnosti bo enkrat konec. Ljudje se vedno bolj zavedajo, tudi ne boje se več pekla, ki je bil večih največji strah. Zdaj se boji verskih strašil samo še kakka stara ženica. Zakaj bi se tudi bali pekla, saj ga ni več. Voda ga je zalila že pred štiridesetimi leti, takrat ko se je vulkan Krakatau v Sudekem zalivu razkalil in se je voda vtila v njega, katera je gotovo pogasila ves ogenj v peklu, da se nam sedaj ni treba nič več bati. Peklenska eksplozija je bila takrat tako močna, da je vse vladarje pekla in njih armade vrlega na našo zemljo ter jih razkropila na vse štiri vetrove, da jih imamo povsod dovolj pod imenom kapitalisti.

Naj pišem še malo o Plum Runu. To je prijazen kraj pri trdni cesti, oddaljen od železnice miljo in pol, od bližnjega industrijskega mesta pa deset milj. V tem mestu so Carnegijeve livarne železa, v katerih je zaposlenih tudi nekaj naših rojakov. Obratujejo v njih s polno paro, kako imajo plačo, mi pa ni znano. Gotovo so različne plače.

Ako bi pričel premogorov tukaj obratovati, bi želel, da bi se naselilo sem več naših rojakov, da bi mogli kaj bolje napredovati na društvenem polju. Rojaki, pristopajte k Slovenski narodni podporni jednoti, ker le ta nam je najboljša pomočnica v slučaju nezgode ali bolezni. Kako nam je potrebna podporna organizacija imamo lahko za vzgled mnogo rojakov, ki so nezmožni za delo zaradi nezgode ali bolezni, pa niso pri nobeni podporni organizaciji in je raditega življenje odvisno le od milosrdnih ljudi. Zanimajmo se za društva S. N. P. J., ker v njim nam je zagotovljena pomoč v slučaju bolezni.

Pozdrav rojakom širom Amerike! — Valentin Verhovo.

Barberton, Ohio. — Prijatelj mi je prinesel Kazimirjevo spako št. 66 s pripombo: "Martin, ti si dober zdravnik za osebe, kateri zaidejo v "ferišant" muhe, bodi torej toliko usmiljen in napiši recept za bolnika v Girardu, O., kajti fant ali mož je resno bolan ter javno prosi zdravniške pomoči. Ker sličnim prošnjam kot radodaren človek iz srea rad ugodim, sem brez ugovora vzel v roke kutarski dnevnik. Prijatelj pa mi pokaže s pratom: "Tukaj čitaj, da ne boš tratil časa, ker vidim, da si zaposlen."

"Aha, Girard, O., spodaj pa Dolinar!" Pričnem s pregledovanjem zašpinjene klobase in čim sem bil gotov, sem takoj uvidel, da je avtor klobase res hudo bolan ter potrebuje hitre pomoči.

Javno zdravljenje je pa vendar kolikoroliko oteženo, ker zdravnik ne pozna bolnika osebno ter mu je nemožno na prvi mah ugotoviti pričetek in razvoj bolezni, jeli bolnik v prvem štadiju ali pa je bolezen že zastarela. Vsekakor pa sem dognal, da ima bolnik že sila zastarelo bolezen, ki je docela neozdravljiva in je vsak poizkus zdravljenja brezuspešen. Odločil sem se vendar za poskušnjo, kajti tako je mogoče, da se zgodi čudež ter se moj pacient v Girardu ozdravi in otrese nevarne bolezni "verske kolere".

Gospod Dolinar se je obregnil ob moj dopis v št. 86 Prosvete. Ako bi v resnici odgovarjal na moj dopis, ne bi imel povoda mu odgovarjati, ampak mazač je takoj v prvem stavku pokazal, da je lažnjivec prav kakor so vsi dopisniki njegove baše. Iz mojega dopisa skuša pisati laži, kar mu pa naprej povem, da ne bo šlo, kajti dopisnik Prosvete ne bo nikdar dopustil zavajati resnice.

Tineček, pozivljam te, da dokažeš, kje v mojem dopisu stoji zapísano, da ne bom pisal boga drugače nego z malo začetno črko. Kje si našel označene odstavke v mojem dopisu? Zakaj zavijaš resnico in lažeš? Prepričan sem bil, da je girardska naselbina brez fanatičnih lažnjiveev, pa kakor je razvidno, tudi niso brez njih. Vsaj upam, da jih ni mnogo. Na vse Tinečkove bedarije vseeno ne bom odgovarjal, je presmešno.

Kar se moje osebe tiče, naj ga prav nič ne briga, kdaj bo umrl Železni Martinček ter kako bo pokogan, ker to so zasebne zadeve posameznikov. Da pa ne bo siromak v dvomih, mu že naprej zagotovem, da kadar bo umrl Martin, ne bo imel z njim opravka noben verski derviš, kar prav gotovo bo Martin pokopan civilno. Dolinar naj kar brez skrbi spi radi tega. — Omenil sem to radi tega, da ga ne bo mučila skrb moje ga pogreba.

Nevednež iz Girarda naj ve, da pisec tih vrstic še ni nikdar nikomur dikiral, da ne sme verovati v lipove svetce in bogove. Naj veruje, kdor hoče, prosto mu. Martin že davna ne veruje v nobenega boga ter, tudi nikoli ne bo več, pa je kljub temu še čvrst in zdrav, smelo trdim, da bolj zdrav kakor katerikoli verski mamelek, ki se kleče plazí okoli lipovih svetcev, ter jih prosi za ljubo zdravje. Jaz verujem, da ako si človek sam ne zna ali noče čuvati zdravja, ga ne bo imel, pa naj še tako moli in hodi v cerkev. Zakaj pa potem verski ljudje kličejo zdravnika, kadar obolijo? Zakaj ne prosijo boga za zdravje, ker verujejo, da bog da zdravje in bolezen? Zakaj upoštevajo zdravniško vedo, ako ima bog večjo moč? Raditega je vsaka vera v kako nadnaravno moč bedarija, ker taka moč ne eksistira. Prava vera je vera v naravno stvarstvo in vedo; kar je vidno in dokazano, v to lahko verujemo, da je in obstoja. Bedasto je verovati v nekaj, kar človek ne vidi ter še nikdo ni videl in nikdo ne more dokazati. Ker tako verujejo, se pa dajo ljudje še varati z verskimi dogmami, ki nimajo dostopa do izobrazbe, oz. nečjeje priti do ista, dasi se jim nudi po naprednem časopisju in podučnih knjigah. Rajši tavajo v temi verskega humbuga ter podpirajo in verujejo v dogme, ki jih jim navtvezajo blagoslovljeni derviši, da lahko na njih račun živjajo brezskrbno življenje.

H koncu še opozarjam Tineta, da kadar se bo zopet obregnil ob moj dopis, naj odgovorja na moje odstavke, ne pa potvarjati in si izmišljati, kar v mojem dopisu ni zapisano. Potvarjati dopise je slobno in grdo delo, katerega znanjo le verski fanatiki. Napredni ljudje, ki korakajo z duhom časa, ne potvarjajo dopisov, ker se jim stadi alična obrt. — Martin Železnikar.

Rudnik Milford — past smrti.

Crosby, Minn. — Po mali medni ploščici s številko 30 so spoznali razpadajoče truplo Valentina Cola, ki so ga izkopal iz mrtvaške pasti Milford rudnika, kjer se je v februarju pripetila strašna nesreča. Edenatrideset rudarjev Whitmarsh Mining družbe, podružnice jeklarskega trusta, je utonilo v blatni vodi, ko se je uredilo jezersko dno, pod katerim so kopali v rudniku. Družba ni hotela paziti na svarila, ki so prihajala, da se lahko udre jezersko dno, kjer je bogata žila železne rude, nikakih varnostnih odredb ni določila, samo naročila je, da so rili naprej v gotovo smrt. Nič se ni prizadevala, da za napravami omogoči rudarjem pobeg, ko pride katastrofa in tako so bili revni rudarji zajeti v pasti, kjer sta jih zalila voda in blato iz jezera.

Colovo truplo so našli pod zrušenim stebrovjem blizu utnja rudnika kakih 135 čevljev notri. Kmalu nato je bilo najdeno truplo drugega rudarja Gravasa, katerega je spoznal njegov sin. Drugih trupel še niso našli, 39 ydov in okoli 100 osipotelih otrok je torej končni rezultat stiskanja in hranjenja pri varnostnih napravah jeklarskega trusta.

Mrliški ogleda je odločil, da ni potrebno nikako izpraševanje. Rudnik straži kompanija in nobenemu obiskovalcu ni dovoljeno prestopiti vhoda. Tudi fotografom ni dovoljeno jemati slik. Pričakujejo sleer, da bo prišla preiskovalna komisija, ampak vse skupaj je nekam tajno zavito, nihče ne ve za trdnjo, če bo sploh kdo preiskoval, kati in čigavi so bili vzroki katastrofe.

Od vhodnih vrat v rudnik pa notri do najgloblje krtime rudnika, vse skupaj ni bilo drugega kot velika mrtvaška pasta. Samo en šaft je bil in še ta skrajno nevaren, kajti vsepovsod se je kazalo, da se lomijo late pod silnim pritiskom mokrega peska, kar je oznanjevalo neposredno bližino jezerskega dna. Late, katerih debelost je bila dva palca so bile nabite pokončno med 12x12 debelimi tramovi, ki so stali po tri čevlje narazen. Dvopalčne late, planke iz slabjšega lesa so bile po tri čevlje dolge, da so segale od opore do opore in bile vedle pritiska vzboknjene, da so ponekod štrlele za tri palce v rov. Lestvična pot k glavnemu šaftu je bila ohlapna in se je gugala, ko je človek stal na nji, da je drugi spodaj ni mogel dobiti v roke. Stopnje v lestvi so bile po 11 čevljev narazen in nekatere so sploh izpadle.

Iz najnižje globine rudnika sploh ni bilo nikakega izhoda lestvi, prehod je bil samo šaft za izmesavanje vode, kar meni, da so vozači bili odvisni preskakovanja in dviganja s možjo kletke. Kletka, s katero je možto vozilo v najnižje luk pa je tudi imela prostora samo osem ljudi. Za vsako vožnjo je vzelo tri minute časa. Kletka, kateri so prevažali ljudi v dno luknjo tudi ni bila zavarovana da so ljudje trgali svoje oblačila, ko so jih vozili ven notri.

Pri 135 čevljih globine rudnika so bili pridrti prostori rudni proti severu kakih 200 čevljev od glavnega šafta, kjer je padel za 30 čevljev do nižje čevljev. Na tisti točki je bila botna lestva in opozelozel tram. Rov tu je bil blaten in moker, kateri prostori so bili zariti še vsigor, tako, da so bili ljudje v liko večji nevarnosti. V plast bil prostor tako zasekan, da je goma razjedajoča voda in rama mokra pečena plast nista po bovala prebitja nobene kamne plasti, temveč se polagoma z dala skozi še ne razjedene ple dokler nista nenadoma shrum v rudnik.

Nek rudar je pustil delo v vsaki pasti malo dni predno se udrl jezersko dno. Zapazil pojavn, da je jezersko dno blizu, kar je poznal po pesku sgoraj. Samo tri čevlje trše pl je še bilo med peskom in prepanim prostorom, ko se je prešil, da bo pustil za nekaj časa služek po 4.40 na dan, dokler bodo razmere kaj varnejše.

Vodstvo rudnika je bilo vrano par dni pred katastrofo, je gotovo, da ne bo popus plast, ki se kaže od dne do dne nevarnejša. Toda kljub vsemu kazom, da je nesreča neposredno blizu, je bilo naročeno rudarjem naj rijejo dalje.

Katastrofa pa je prišla, ker morala priti, mlakužno jezero je prellilo iz površinske kotline krtime in zadušilo notri delaj rudarje kakor podgane. Neprimerna požretnost jeklskega trusta po dobičku je vzročila, da se po teh delih Min sote hitro krepi farmersko del ska stranka.

Izvor angleškega jezika.

Angleški jezik spada k veji tonov indoevropskega plemena ali tevtonska skupina. Vadno delijo angleški jezik v razvojne dobe, in sicer angleško ali staroangleško (449-1066) srednjo angleščino (1066-1500) modernejšo angleščino od 1500 dalje. Leta 449, so invadiraljo Anglijo tevtoni, nižjegermanske plemena, ki so posedli celi otok kom petega in šestega stoletja. Prišli so našli na otoku pelagi ljudi, ki so govorili keltsko narečje in katere so po 150 letih bovanja porinili z otoka v pokraj Walesa in Cornwalla. Govoriljo zmagovalcev, po katerih se in nuje anglosaška je prevladala vsem otoku in na podlagi nje zgrajena moderna angleščina.

Tekom stoletij pred letom 10 so prišli v zvezi mnogo besed keltskih plemen. V šestem stoletju so sprejeli rimsko krščanstvo katero je prineslo mnogo latinskih izrekov in slovnčnih oblik. Ko so Danci premagali otokane prebivalci zopet sprejeli množanskih ter škandinavskih besed in izrazov.

Srednja doba zgodovine angleškega jezika pričinja z zmagovodje Viljema iz Normandije ki je premagal Anglosačev v bitki pri Hastingsu leta 1066. To je vzročilo, da so višji anglosa sloji akosi naslednji dve stoletji govorili francosko. Na sodiških šolah je veljal francoski jezik. Vendar je premagano ljudstvo obdržalo angleški jezik, kateri končno tudi prevladal. Okoli 1250 se je pričel izgubljati francoski jezik, ljudstvo je sprejelo mnogo francoskih besed, drug pa pozabilo.

V šestnajstem stoletju je bila moderna angleščina. Steva na zmehana narečja na Angliki so se od tedaj izgubljala. Takrat so Angleži tudi pričeli sati in kupčevati z drugimi narodi v svojem lastnem jeziku. Brez znanja angleškega jezika ne pridat nikamor. Spopolni si znanje, ako ga še nimat. "Slovensko-angleško slovnica" katero je izdala in ima na prednji strani matica S. N. P. J.

HAZARDNA IGRA Z RUDARSKIMI ŽIVLJENJI.

Rudniške nesreče v letošnjem letu govore, da se z rudarskimi življenji igra navadna hazardna igra.

Veliki dnevnik poročajo od časa do časa o novih in popolnejših rešilih napravah, ki omogočijo hitro pomoč in rešitev ob času nezgode v rudnikih. Ampak malo se čita, da so premogovski in drugi rudniški podjetniki tako opremili rudnike, da so nesreče s strahovitim učinkom skoraj odstranjene.

Zdrav človeški razum pravi, da najpopolnejše rešilne naprave ne izdajo dosti, ako se ničesar resnega ne stori ali podzame za preprečenje rudniških nezgod.

Zadnja rudniška nezgoda se je dogodila v Benwoodu, ki je lastnina Wheeling Steel korporacije. V rudniku je ostalo sto štirinajst rudarjev. Z drugimi besedami to pomeni, da je bilo uničenih sto štirinajst človeških življenj, da je večje število otrok izgubilo svoje očete in večjo število starih in za delo nezmožnih starišev pa svoje sinove, ki so jih podpirali na stara leta. Življenja so bila uničena v trenutku, ali so pa bili zajeti rudarji obsojeni na počasno smrt vsled vdihavanja strupenih plinov ali lakote. Rudarji, katere je razstrelba zadela direktno, so bili mrtvi takoj ali pa težko ranjeni. Po razstrelbi se je pričel širiti strupeni plin po rudniku in je umoril težko ranjene rudarje in one, ki niso mogli ubežati smrtonosnemu plinu. Ako se je slučajno rešila majhna skupina rudarjev pred strupenimi plini v varen kotiček, jo ogroža smrt vsled lakote. Taki so izgledi na rešitev rudarjev pri razstrelbi v Benwoodu. Kajti prva poročila so govorila, da so strupeni plini prihajali v taki množini iz rudnika, da ni bilo varno se približati rudnikovemu vходу do sto čevljev. Razstrelba se je dogodila zjutraj ob 7:10 in ob 11 dopoldne je pa strupeni plin še v veliki množini prihajal iz rudnika. Ponekod se je zrušila tudi streha v hodnikih in razna šara je ovirala rešilno delo. Prve štiri mrtve rudarje so dobili iz rudnika šele ob dveh popoldne. Nato so pričele prihajati protislovne vesti o rešilnem delu, narkar so izostale.

Iz teh poročil je pa bilo posneti, da so v rudniku delali neorganizirani rudarji. Rudarska strokovna organizacija ni bila priznana od strani lastnika. Ta vest pove samasebi, da je bila opuščena največja varnostna naprava — to je rudarska strokovna organizacija. Ako bi bili rudarji organizirani, bi bili superintendentu sporočili, da prenehajo z delom, dokler ne poskrbi, da bo v rudniku varno delati in se ne bo treba bati razstrelbe. Rudarji niso bili organizirani in niso mogli ničesar podvzeti za svojo varnost. Ako bi se bil kateri rudar pritožil ali nagovarjal druge rudarje, da prenehajo z delom, dokler ni rudnik varen, bi se izpostavil nevarnosti, da je takoj odslavljen kot nepriljubljen "hujskač".

Ako rudniški lastnik ne trpi rudarske strokovne organizacije, je že to dokaz, da njemu ni veliko mar za varnost rudarjev. Letos je bilo že lepo število rudniških nesreč, ampak v časnikih še ni bilo dozdej poročila, da je bil kateri rudniški lastnik obtožen umora ali uboja, ker je zanemarjal svojo dolžnost in ni skrbel za varnost rudarjev v rudniku.

Dne 5. januarja je eksplozija ubila sedem in trideset rudarjev v rudniku Crerar-Clinen Coal kompanije v Johnstonu, Ill. Dne 25. januarja je razstrelba ubila sedem in trideset rudarjev v rudniku št. 18 v Lancasteru, ki je lastnina Barnes in Treker Coal kompanije. Dne 5. februarja je izgubilo življenje eden in štirideset rudarjev v rudniku Milford Iron kompanije v Crosbyju, Minn., ko se je vdrla jezersko dno in so rudarji žalostno utonili v blatu. Dne 8. marca je trojna eksplozija ubila sto šest in sedemdeset mož v Castlegatu, Utah, ki je lastnina Utah Fuel kompanije. Eden izmed njih, ki je izgubil življenje, je bil rešilec, drugi so bili rudarji, ki so delali v rudniku. Ako pristejemo še žrtve iz rudnika v Benwoodu, tedaj se je smrtno ponesrečilo v rudnikih štiri sto pet rudarjev v letošnjem letu pri katastrofalnih nezgodah. Tukaj niso všteti posamezni rudarji, ki ponesrečijo smrtno pri delu.

Sedaj je napočil komaj maj! Ako se bodo katastrofalne nezgode tako nadaljevale skozi celo leto, tedaj bo letos ponesrečilo smrtno izredno veliko število rudarjev. Ali res ni proti takim ubojem odpomoči, ki so bili izvršeni iz lakomnosti po večjem profitu?

Delavske novice.

(Federated Press.)

Največ slavnosti v Chicagu. Približno dvatisoč... Chicago. — Približno dvatisoč... Chicago. — Približno dvatisoč...

Stavbiniški delavci v New Yorku.

New York. — Več ko 3000 de... New York. — Več ko 3000 de... New York. — Več ko 3000 de...

Follette in Huddleston, ali on in Wheeler?

Washington, D. C. (Federated... Washington, D. C. (Federated... Washington, D. C. (Federated...

Huddleston iz Alabame ome... Huddleston iz Alabame ome... Huddleston iz Alabame ome...

Follette bo potreboval zelo... Follette bo potreboval zelo... Follette bo potreboval zelo...

Suženstvo v Porurju.

Essen, Nemčija. (Poroča Louis... Essen, Nemčija. (Poroča Louis... Essen, Nemčija. (Poroča Louis...

Če se je francoski povaljnik... Če se je francoski povaljnik... Če se je francoski povaljnik...

Osemdeset bilijonov.

Skupni vojni stroški vseh na... Skupni vojni stroški vseh na... Skupni vojni stroški vseh na...

Bankirski statističar je sicer... Bankirski statističar je sicer... Bankirski statističar je sicer...

80,680,000,000, kolikor bi r... 80,680,000,000, kolikor bi r... 80,680,000,000, kolikor bi r...

V primerjanju stroškov pravi... V primerjanju stroškov pravi... V primerjanju stroškov pravi...

Od vseh stroškov 80,680,000,0... Od vseh stroškov 80,680,000,0... Od vseh stroškov 80,680,000,0...

Za naše farmerje.

Sveže meso čez poletje.

Mnogo farmerjev je, ki si sko... Mnogo farmerjev je, ki si sko... Mnogo farmerjev je, ki si sko...

Meseca septembra 1923 je del... Meseca septembra 1923 je del... Meseca septembra 1923 je del...

Izvrševalni odbor rudarske or... Izvrševalni odbor rudarske or... Izvrševalni odbor rudarske or...

Delavci so bili zopet potegn... Delavci so bili zopet potegn... Delavci so bili zopet potegn...

Poleg rudarjev so kovinarski... Poleg rudarjev so kovinarski... Poleg rudarjev so kovinarski...

Vševse nesramnosti od strani... Vševse nesramnosti od strani... Vševse nesramnosti od strani...

Vse te okrutnosti so privedle... Vse te okrutnosti so privedle... Vse te okrutnosti so privedle...

V dolini Rure so razne organi... V dolini Rure so razne organi... V dolini Rure so razne organi...

Za naše farmerje.

Sveže meso čez poletje.

Mnogo farmerjev je, ki si sko... Mnogo farmerjev je, ki si sko... Mnogo farmerjev je, ki si sko...

Meseca septembra 1923 je del... Meseca septembra 1923 je del... Meseca septembra 1923 je del...

prav nizko plače. Ubijala sta... prav nizko plače. Ubijala sta... prav nizko plače. Ubijala sta...

Najpripravnejši čas za prič... Najpripravnejši čas za prič... Najpripravnejši čas za prič...

Vsekakor pa je pri tem treba... Vsekakor pa je pri tem treba... Vsekakor pa je pri tem treba...

Kadar nimate lastne ledenice... Kadar nimate lastne ledenice... Kadar nimate lastne ledenice...

NAROČNIKI POZOR!

Znamenje (Apr. 30-1924) p... Znamenje (Apr. 30-1924) p... Znamenje (Apr. 30-1924) p...

Naročnina za celo leto je... Naročnina za celo leto je... Naročnina za celo leto je...

Za mesto Chicago in Cice... Za mesto Chicago in Cice... Za mesto Chicago in Cice...

Za Evropo stane za pol le... Za Evropo stane za pol le... Za Evropo stane za pol le...

Tednik stane za Evropo... Tednik stane za Evropo... Tednik stane za Evropo...

Naročnino lahko tudi sami... Naročnino lahko tudi sami... Naročnino lahko tudi sami...

UPRAVNIŠTVO "PROSVETA" 2657 So. Lawndale Ave., CHICAGO, ILL.

SMRDLJIV DIH.

Različne žilodolne nesrednosti... Različne žilodolne nesrednosti... Različne žilodolne nesrednosti...

Slovenska Narodna Podporna Jednota. Ustanovljena 9. aprila 1904. Izvrševalni odbor: UPRAVNI ODESEK: Predsednik Vincent Calknar...

Belgija šeli pogodbo z Rusijo. Pariz, 2. maja. — "Matin" po... Belgija šeli pogodbo z Rusijo. Pariz, 2. maja. — "Matin" po...

KNJIGE. Književne Matice S.N.P.J. Književna matica Slovenske narodne... KNJIGE. Književne Matice S.N.P.J. Književna matica Slovenske narodne...

Rado Murrik:

Povodni mož ob Ljubljanici.

Tam, kjer stražijo dandanes štiri težki zmagi noč in dan novi jubilejni most, ondi je stonel lepša popoldne ob lesenih rantah kraj starega lesenega Mesarškega mostu životni pek Tomaž Olupek ves zamišljen in strmel v umazanorjave valove.

Pod prvo kozo sta se prithotapila dva gologlava paglavca. Starejši je imel s sabo lonček in dolgo leskovo. Nanjo je privezal konce bele pavlatne nitke, na doljenjem koncu pa lesen klinček, da vada ne bi mogla pregloboko v vodo. Nato je vzel iz telovnitke glavčiarico, jo vgnal med zobmi tako, da je bila podobna trku, in jo pritrdil na spodnji konec niti; ribnica je bila gotova. Mlajši mu je podal iz škatlice za užigalice muho, da jo je nataknil ribič za vado na bučko. Ko je bilo tako vse v najlepšem redu, je začel loviti, dočim je hitel mlajši gori na most pazit, da bi začasna posvaril lovečega tovariša, ako bi se prikazal po Poljanskem ali Sv. Petra nasipu nevaran redar.

Gospod Tomaž Olupek se je zamislil v minule mladostne dni, ko ni bil za dlako boljše, nego mladi grešnik s primitivno ribnico. Spominjal se je časov, ko so šumeli ob Ljubljanici na levem bregu visoki jagnedi; ko je lovil z enakomiselni padajši na plitvih krajih pod kameni in šepinami rake in menke ali kaplje; ko se je še tako strašno bal mestnega moža z bridko sabljo in svetlo lunjo pod vratom. Takrat se mu je zdela Ljubljana nad vse imenitna reka, saj je bil vendar silal,

da je priporočil učen Anglež njegovo vodo kot najboljšo zdravilo za bolne oči. Obšlovalo je, da do slej slovenska mati še ni rodila sina, ki bi vredno opeval lepoto te tajnopolne hčere podzemeljskih jam in skrivnostnega barja, kakor so že opevali pesniki na primer Savo in Sočo, bistri hčerki planin. Pogledal je po bregovih, kjer je lazil svoje dni za hrošči in metulji in martinčki, in zdelo se mu je, da so bili oni časi neizmerno lepi. Vzdihnil je nehote in si v tolažbo zapalil pipo.

Tedaj je potegnil bosopeti fantiček srebrnosvetlo ribico na suho in njegov tovariš na mostu je zavričkal od veselja. Ribica je romala v lonček, napolnjen z vodo. Toda že se je bližala nevarnost v podobi bradatega redarja. Mladi stražnik na mostu je zaživžgal, ribič je vrzel ribnico v koprive in ubežal z loncem, še preden ga je uzešlo strogo oko postave.

Precej debeli pek se je obrnil in nenadoma zagledal pred sabo svojega okretnega, hudomušnega prijatelja, branjevca Vinka Savana; ta mož je bil sicer majhen in grd, toda poln velikih in lepih misli.

"Takole se je tudi nama godilo svoje dni," je ogovoril navihani Savan starega znanca. "Ali še več, kako sva lovila midva pod mostom!"

Olupek je pokimal zamišljeno. "Ej, lepo je bilo takrat!" je izpregovoril Savan iznova. "Veš kaj? V Ljubljani je še smeraj dovolj žlahtnih rib! Zlasti odkar je pobrala kuga rake, so se pomnožile one, ker so imele več živca. Kaj pa, ko bi polkusil enkrat svojo srečo? Licenca ne velja mnogo. Ali te niš ne skomina po žlahtnih postrevih, sulcih in lipanih?"

"Postrevi menda ne bo prevlel v Ljubljani," je ugovarjal Olupek, toda tako, da je Vinko Savan takoj spoznal, kako rad bi polkusil prijatelj svojo spretnost.

"Jaz pa pravim, da jih je nekaj, in morebiti ujameš celo kakšnega nezkušenega sulca. Poizkusi vendar! Obetam ti brezplačno podporo. Ali pa mar misliš, da si že preneroden za ribjo lov?"

Tako sramotilnemu sumu se je moral častihlepi Olupek na vsak način postaviti v bran. Odločil se je torej, da poizkusi.

Zvečer je lokavi Savan razodel vsem prijateljem v gostilnici pri "Beli barki" najnovejšo nakano svojega podjetnega znanca in vsi so Olupeku čestitali že vnaprej na lepem uspehu in ga prosili, naj pošlje prvo ujeto plemenite plavutarje takoj v krčmo. To je zelo ugajalo Tomažu; le to mu ni bilo povšeči, ko je eden izmed zbranih gostov, mizar Palček, slovesno obljubil, da poje z luskinami in plavutami vred vse ribe, kolikor tudi jih ujame Olupek.

Že drugo jutro je izposloval prijazni Vinko Savan dovolilo za ribjo lov. Nemudoma sta šla kupovat potrebnega orodja in vade, sirčka in krvi.

Z neprekosno nečimurnim dostojanstvom novega albanskega ministra se je postavil gospod Olupek popoldne v senco blizu Mesarškega mostu, kjer je dotekala mlaka iz kanala in je bilo pričakovati največ plena. Nažgal si je pipo, ker je vedel, da je lov z očiščeno dolgotrajna zabava in da tobak močno pospešuje potrpežljivost in vztrajnost. Najprvo je zagnal nekaj drobtin naokoli v vodo, da bi opozoril ribe na izreden užitek in jih privabil bliže; potem pa je odvil nit na dolgi ribnici,

nataknil kos sirčka na odico in vrzel v Ljubljano. Savan je sešel z njim v travo.

V kratkem je bilo na mostu in ob rantah vse polno radovednih gledalcev. Olupek ni bil malo ponosen, da je obračal toliko živahne pozornosti nase. Pazno je gledal na rdečo hruško, in kadar se je potopila, je vselej hitro potegnil iz vode. Toda vselej je bila odica prazna in treba je bilo nove vade. Savan mu je izlepa prigovarjal, naj vztraja; gori na bregu in na mostu pa so se že jeli oglašati poredneži in nagajivci.

"Kdo pa je ta, ki lovi?" je vprašal nesramen glas.

"Povodni mož!" je odgovoril nagajiv čevljarček.

"Povodni mož!" so ponavljali poredni učenci, ki so se pravkar pripodili iz šol.

Gospod Olupek se je jezno ozri na most. Tega ne bi bil smel storiti, zakaj takoj se mu je zapredla nit dolge ribnice. Gori so se mu vsi smejali. Trajalo je precej dolgo, da je razvozal vrvice in zopet mogel streči ribam po življenju.

"No, ali bo že kaj!" so godrnjali nepotrpežljivi gledalci.

Tomaž se ni več zmenil za njih žaljive opazke in je pridno nataknil na vedno iznova prazno odico zdaj strjene krvi, zdaj sirčka.

"Ribe pod mostom se menda dreisrane, da pozobljejo vsak zalogaj brez škode s trnka!" je zabavljal ob rantah mlad sajat dimnikar.

Naenkrat pa je začutil odličar nekaj na trnku. Potegnil je močnejše in v elegantnem krogu vrzel iz motnih valov kepo šote v osatje.

"A, tako!" so se mu smejali gledalci. "Povodni mož lovi šoto na trnek. Kje pa se je vendar vzela ta junak!"

"Le nikar se ne daj motiti!" mu je svetloal zvesti zaveznik Savan. "Taka nesreča se utegne pripetiti najboljšemu ribiču v Ljubljani živi dosti ljudi, ki svoje žive dni niso ujeli niti nobene treske na trnek, kam pa šote šoto!"

Potolažen je nataknil odličar Tomaž nove vade na odico in lovil neustrašeno dalje.

"Kako pa bo jedel povodni mož ujeto šoto?" je zbadal dimnikar med občnim smehom. "Osvrto ali pečeno? Papricirano ali s jesihom in oljem?"

Olupek se je srdito okrenil proti obrekovalcu in zamahnil z ribnico navzgor kakor z bičem. Tedaj se mu je zabodla odica v sukno.

"Oho!" so se norčevali zgoraj neugnani jeziki. "Povodni mož je ujel samega sebe! Ne, dober tek!"

Usmiljeni Savan je s težavo pomiril trnkarja in mu izrezal odico iz sukne. Olupek je bil od jeze ves rdeč v obraz, vendar je nazvle vsem nezgodam potrpežljivo nadaljeval svojo nevsakdanjo lov.

Odslej je iz vlekel vselej odico s celo vado iz vode; nobena riba ni bila več tako sladkosneda, da bi silila v nevarnost. Pač pa je vztrajal gospod Olupek ujel pisani svitek nezname perice. Navdušeno občinstvo ni skoparilo z laskvami, pohvalnimi priznavami ter izpodbujalo vraga odličarja k nadaljnjemu smotrovitemu delu.

"Ribe so se že najužinale, gospod ribič!" je dejal dimnikar. "Dobro ste jih napitali!"

"Nič ne poslušaj pa pazno lovi, zdaj proti večeru je najugodnejši čas za to!" je velel gibki drobnj Savan razgretemu Olupeku in nesel ujeto šoto in svitek pod most. Tam ju je ročno vtaknil v mrežo, ki je bila namenjena ujetim ribam. Videl ga ni nihče.

Zdaj pa se je zazdelo trpečemu Olupeku, da se je vendar prišla velika riba! Težka je bila tako, da jo je ribič komaj vlekel iz vode.

"Zdajle bo pa nekaj, ljudje božji!" je vpil s jayji dimnikar in vse je uprlo radovedno oči v Tomaža. "Komaj vleče! Če ne bo morsk volk ali pa vsaj som, pa nič nočem! Pomagajte možu, da ga pošast ne potegne za sabo v vodo!"

Olupeka je žarel obraz od veselja in napora. Počasni je potezal dragoceni plen bliže in bliže, toda še ni nič videlo iz vode. Predni odličar se je bal, da se mu ne pretрга konopec, zato je vlekel jako oprezno. Naposled se je pokazalo nekaj rjavkastega; Tomaž je potegnil nekoliko močnejše in srečno izvlekel raztrgan, na peti podkovan škorec.

Zdaj pa gori na Mesarškem mostu in ob rantah burnemu veselju ni bilo ne konca ne kraja. Otraci so poskakovali od radosti, odrasli pa so na vse kriplje ploskali z rokami.

"Povodni mož je ujel podkovanega sulca!" je kričal poredni dimnikar. "Živio sulčar!"

"Živio povodni mož!" je vpilo brezplačno zabavajoče se občinstvo.

Bridko prizadeji sulčar Olupek od zadrege in nevolje ni vedel, kaj bi. Ko se je obrnil za Vinkom Savanom, jo je bil ta že tiho odkuril s polno mrežo.

Olupek si je mislil, da jo je Savan popihal, ker je bilo tudi Vinka sram zaradi šotinja. Zato se ni obotavljaj, ampak je hitro krenil v Krakovo, kupil troje lepih rib ter jih nesel naravnost v gostilnico k "Beli barki".

Prijatelji so ga blagorajali in mu čestitali iz dna srca, ko jim je pokazal žlahtne živalce. V svojem veselju je oprostil Palčka ojlube in povabil tudi njega, na sodelovanje pri pojedini slastnih brez luskin in plavut.

Toda komaj je odnesel ostilničarka ribe v kuhinjo, je pripripihala škodoželjni Vinko Savan z mrežo. Zastoj mu je migal povodni mož Olupek. Savan je ob občni hrupni veselosti izvlekel vac na svetlo, kar je bil ujel njegov prijatelj; šoto, svitek in podkovan škorec. Razkrinkani odličar ni čakal odlične večerje.

Še dandanes mu nagajajo in ga dražijo, da je on tisti slavni ribič, ki je ujel neumrjočega podkovanega sulca v Ljubljani.

Gospodinjki kotiček.

Spodaj so navodila za pet vrst peciv, ki so nekoliko drugačna od navadnih 'kejkov', kar je posebno dobro za sedanje časa, ko je potrebno, da se tupatam v letu spremeni hrana in je tudi tek drugačen. Za dosego boljšega uspeha pri pečenju je treba rabiti pečivno moko in prašek (baking powder.)

Datljev in orehov 'kejk'. — Vzemij čašo moke, ravnolotko sladkorja, čašo orehovi ali lešnikovih jedere, čašo narezanih datljev in jako male koščke, tri jajca in čajno žličko pečilnega praška. Tepe beljake in rumenjake vsako posebej, k vsakemu pridaš polovico sladkorja in tepe iznova. Zmešaj vse skupaj, pridaš moko in pečilnega praška. Jedra orehov ali lešnikov in datlje. Zlij vse skupaj v plitvo skledo in daj peči v zmerne peč. Ko je pečivo mrzlo, ga nareži v dvapalčne kvadratne kose in postreži z njim.

Pomarančni medeni kruh je narejen iz pol čaše masla, čaše sladkornega soka (molasses), enega jajca male žličke ingverja (ginger) in ravnolotko cimeta, čajno žličko sode in pol čaše mrzle vode, pol čaše sladkorja, ene pomaranče (soka in nekoliko ostrgnjenih olupkov), dve in pol čaše fine moke in prežo soli. Mešaj maslo, sladkor in jajce precej časa, pridaš soli, dišav, sode in sladkornega soka ter polovico moke, tepe toliko časa, da je gladko, nato priden pomarančni sok in nastrgaj slupek ter ostale moko. Vse skupaj peči v plitki kozici. Ko je pečeno, namaži z stopljenim maslom in potresi povrhu sladkorni prašek.

Prvovrstno pečivo h kavi, katero je na razstavi dobilo prvo nagrado, se naredi po sledečem receptu: Tepe eno jajce s čašo sladkorjem toliko časa, da se peni. Odvzemi veliko žlico te tepenine, kar rabiš pozneje. Priden čašo kislega mleka, pol čaše sode, pol čaše tepene smetane (vze-

mi jo manj, ako je kisla) in čaše presejane moke. Mešaj nato zlij vse skupaj v okroglo skledo. Kakorhitro vzamejo peči, pomaži na vrhu z ostalo žlahtno in sladkorjeve zmesi, katere še prej pridaš malo cimeta.

Drugo dobro pečivo je ameriški "cup cake": Presej tri čaše moke z dvema čajnjima žličkama pečilnega praška, kar dobro premešaj in večkrat presej. Med to dolo bro primčaj dve čaši sladkorja, čašo masla. Rumenjake štrihaj neprestano tepe drugega za drugim, ne vseh hkratu. Temu pridaš čašo mleka in nato dobro mešaj z moko. Tudi beljake stepi jih pridaš. 'Kejk' peči v zmerne peč. To pečivo je posebno okusno zaradi rahlosti, katere pa je to večja, čimbolj vsak pridaček žanj.

Recept za drugo slastno pečivo, ki posebno pristojna s čaše je takšen-le: Tepe četrt čaše moka s čašo sladkorjem toliko časa, da izgleda kakor smetana, prite vmes že prej dobro stepeno jajce četrt čaše žličke soli, dve čaše moke in sedem ošmink čaše mrzle vode. Pridaš dve unci stopljen čokolade in čajno žličko vanilije ga ekstrakta. Presej v pripravljeno dve nevrhani žlički pečnega praška in vse skupaj dobro mešaj. Pečivo peči v plitki okrogli kozici in ko je hladno priložij po njem strjajoči se sladko.

ŽENITVENA PONUDBA.

Samec, star 55 let, se želim znaniti v svrhu ženitve s Slovecko, Hrvatice ali Poljakinja v starosti 35 do 45 let, ki je dobre značaja. Če katero veselji in mladenesno, naj pošlje svojo sliko in je bom poslal mojo. Vse ponudbe naj se pošljejo na naslov: "S. MEC", 2657 So. Lawndale Av Chicago, Ill. (Adv.)

NAUCITE SE ANGLEŠKO

Mi vas naučimo govoriti, štati in pisati angleški jezik polno počit v kratkem času. Za vse priporočamo vsaj sedemnaesna ura vsake nedelje. Znanje angleškega jezika vam koristi. Ne odlašajte temveč priložite nam svoj obrazec. Naslov: "Slovensko-Anglijski jezik", 2628 W. 22nd St., cor Millard Av Chicago, Ill. — (Adv.)

FARMA NA PRODAJ

ali pa zameno, se vzame kakšno posestvo v Cook County, Ill. Farma obsega 40 akrov črne obdelane zemlje, lep sadni vrt z velikimi drevmi, dvonadstropna hiša, s dem sob, na novo in okusno prevlečene stene s papirjem. Nova velika stala, garaža za avtomobile, koločnjak in druge shrambe. Spahaja blizu jezera, le milje do cementov tlakovane ceste in do glavni cesti le 20 minut do Gray Lake in eno in pol milje do Libertyville, ne daleč od Waukegan. Cena je zelo zmerna in nizka. Da poveljne pogoje. To posestvo, zelo pripravno za kakega indostrijalnega delavca je v bližini raznovrstnih tovarn. Za vse nadaljna pojasnila obrnite se pisno na ali osebno na MATT PABE 1038 Prescott St., North Chicago Ill. (Tel. N. Chicago 1706) Adv.

DA SKUHAŠ DOBRO PIVO. PIŠI PO NAŠE PRODUKTE.

Imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poiskuj in se prepričajte, da je doma pri nas kuhani vedno le najboljši in najokusnejši.

Grocerijam, sladničarjem in prdadajalce železnice damo primeren pust pri večjih naročilih. Pišite nam informacije na:

FRANK OGLAR.

6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

Josip Jurčić:

TELEČJA PEČENKA.

I.

Gospod Bitič je stanoval že mnogo let v mali izbi v hiši mestnega mesarja Kriva. Njegov posel je bil najlažji ali najtežji na tem svetu, kakor že hočemo soditi: Bitič namreč ni imel za Boga opraviti ničesar drugega, nego-li potratiti prazni čas, ki je od jutra, kadar iz ženske porojeni slabi človek slabe volje zleze s postelje, pa do večera, ko mrmraje zopet zleze v posteljo. In Bitič je spal kakor polh, spal od zgodaj do poznega. To je bilo morebiti krivo (vsaj Eakulapi govore tako), da je Bitič vedno čemeran, nezadovoljen, kisel obraz nosil po mestnih ulicah, kadar se je "pri ven, trebuš notri" soldaško pokoneč sklanjen, roke pod hrbtom drže, hodil četat, korake broječ, počasi, kakor se spodobi človeku, ki nima nobenega dela.

Ta kisl obraz, rastoč iz vratu, z belo ruto mnogo ovitega in čepč pod velikim, precej zbeganim in menda večkrat posedenim in stlačenim vohastim klobukom, čigar oglavje je smelo rastle v vrvišen vrh; — ta kisl obraz z upadlim licem, dolgim nosom in malo zmrseno brado, je nosil v kavarno, kjer je stal po cele ure poleg biljarda in poleg kyarntne mize, igralcem napotje, točajem izogibeč, kvartatečem neljub "majer"; — ta kisl obraz je nosil tudi vsak dan v krčmo k staremu Zeleniku — vendar, ne! tu v krčmi je ginila njegova čemeranost, njegov obraz se je tu jasnili.

A treba, da vas prej natančneje seznanim z možem, predno povem vzrok njegove edine zadovoljnosti.

Bitič je bil penzioniran "oficir". Ker je bil že okoli petdeset let star, in že jako dolgo v mestu, se ne da izvedeti, pod katerim slavnim generalom je služil in kako. Kdor je ogledal njegovo suho, majhno postavo, bi ga bil pač prej imel za kakega starega advokatskega pisarja, ali davkarškega uradnika, kakaj njegov osebni videz ni bil nikakor martijalen. Ali kar je, to je: on je bil penzioniran oficir, in sicer že davno penzioniran. Njegovo dostojanstvo v slavni cesarski vojski ni bilo veliko, kakaj pri kasi je potegoval prav malo več nego po trideset forintov na mesec. Sploh se o njegovi prošlosti ni vedelo mnogo.

S tem skromnim dohodkom je baje prežanje čase dolgo izhajal, ne da bi imel krajarja dolga, in ne da bi bila njegova večkrat okoli ovita zavratnica kdaj bolj ali manj bela, kakor v sadnjih časih, ko so ljudje pravili, da je nečje podedoval prilično veliko vaoto noveev, kar se je poznalo na tem, da si je kupil novo zimsko sukno, da njegovi čevlji niso več tako brez šuma po mestnem tlaku stopali in da je hodil ne samo zvečer, nego tudi opoldne v krčmo k staremu Zeleniku, da, poznalo se je celo po tem, da je več večerjal in nekaj polmaseljeev več vina popival nego prej.

Pri starem Zeleniku je imel svoj stol Bog varuj in joj kletarici in krčmarju, če bi bil, predno je prišel on, kdo drug sedel zvečer tja, kjer je "hauptman" Bitič posajal neimenljivi del svojega telesa.

Kadar je pozimi ura udarila šest — punktum šest! — so se odprla vrata in Bitič je počasi vstopil, ni pogledal ne na desno, ne na levo, klobuka ni snel, dokler ni prišel do svoje mize, in nikogar pozdravil, tudi ako je bila vsa nizka, staro-krčemska izba, z ukajenim obokanim stropom, dolbokom polna. Da pa pride vsak večer, v burji in uvihiti kakor ob vedrem vremenu, na to se je smelo prisediti.

Tu v krčmo prišedši je obosaj "stotnik" svoje vrhovno sukno na klin, potem nekaj v papirje zavitega polskal iz šepa, to del na mizo, stol z žepnim robcem otepel prahu in počasno sedel. Ali

njegov obraz je bil že vedno kisel, tudi še, ko mu je lepa kletarica, ki je niti pogledal ni (kar ga bo gotovo prikupilo pri sovražnikih žensk), prinesla vina in vode. Pil je on požir, se odstopal, potem začel razvijati v papirje zavito stvar. Prišli so na dan rezki salame ali kak finejši sir. S tekom je to zaužil, časih pa časih si primakal grlo; ali obraz se mu ni zvedril, niti ni govoril z ljudmi, če so sedeli pri isti mizi.

Ko je ura bila sedem, mu je prinesla kletarica telečje pečenke! Lepa porelja, lepo opečena, rumena; in duh udarja prijetno v nos in goit. To je "stotniku" pogodi! Zdaj se mu razsvetli obraz, oči zadovoljno gledajo na okrožnik, roke polaganorazvijajo servijeto servijeto, katero zna Bitič takisto obvezati okoli vratu, da gledata dva uhlja zadaj na straneh vikliku, tako, da se baš vidi, kakor bi gospod stotnik imel štiri ušesa, in sicer dve daljši nego dve. Potem kadečo se rumeno-pečenko primakne bliže in jo pogumno nasadi na vilice.

Nas gospoda stotnika se približa mizi, od mize pa se porelja na vilicah približa nosu, obadva prideta v sicer ne posebno estetičen dotik, a samo za hip, zakaj z zadovoljstvom se vrne stotnikov obraz in prejšnji ravni položaj nazaj. Zdaj poje mož po okrožniku. Zanimivo je gledati to lice, na katerem se pozna, da stotnikovi zobje in željusti že nimajo več zaprišenih osnovnih ustanov, vendar da z veseljem še opravljajo službo. A lice je vedro, malo oko bistro: zdaj je gospod Bitič videti srečen, kakor je srečen mladenič, čigar čisto srce je polno čiste ljubezni, ko prvič poljublja nedolžno — trepetajočo nevesto.

Tako je bila telečja pečenka edino, kar je Bitiča na tem svetu veselilo, edina sladkost življenja njegovega!

Filozofski slanimar in prodajalec klobas, gospod Jugec, ki je vsak večer sedel pri sosednji mizi, je časih razkladal, kadar je Bitič ob udarcu desete ure napačen in zadovoljen zapustil krčmo, poslušalec svojim prav psihološko, kakaj se "stotnik" tako veseli telečje pečenke. "Prej, dokler je bil stotnik ubog in navezan samo na svojo penzijo" — je govoril Jugec — "ni mogel pošteno zajtrkovati, niti obedovati. Jedel je samo zvečer, samo svoj telečje pečenko, prinašal torej s seboj veliki apetit. Kadar se pa človek navadi kaj ljubiti, ljubi to tudi keanje, ko mu že ni treba tako. Tu pomaga domiljija, spomig."

Tako je bilo z Bitičem, dolgo, več let — — — ko naposled odurna roka neizprosljive usode iztegne neumisljene svoje prste in pretрга Bitiču vse to veselje na življenje.

II.

Kakor vsi penzionirani vojaki, je bil tudi Bitič velik nemoškutar. "Jaz sem tudi rojen Slovenan." Kadar je Bitič to izgovoril, tačas si smel v svesti biti da ho pripovedal, kako bi bilo najbolje, vse te slovenske, češke, hrvaške rogovileže in motoboreže, šuntarje in puntarje kar pozpretili, pobesiti, postreljati.

Tako je tudi nekega večera, to se ve, stoprv po telečji pečenki, se malo poljutlil na svoje slovenske rojake, ki zdaj "nore". Neki mlad človek izmed one vrste ljudi, ki radi v krčmah kako sulico slomio za domovino, ga je zavračal. Te je Bitiča jezilo, tembolj, ker je vobče mladih ljudi, "ki ničesar ne vedo, ničesar niso izkušali, a hočejo povsed vtikati nos," ni mogel trpeti. Da si je z očmi in pa (e, saj veste zakaj!) — mora Bitič iti iz izbe za čas ven. Tu ga zaleti usoda.

Na hodnik ven se je moralo iti mimo kuhinje. Le-ta je bila navadno zaprta; Bitič se je za vse na svetu premalo pečal, da bi bil prej kdaj v kuhinjo pogledal. Danes so bila slučajno vrata na stičaj odprta, ko je Bitič stopil iz sobe; in Bog ga vadi, kaka muha ga je prijela, da je obstal in pogledal v kuhinjo.

(Dalje prihodnjt.)

BLAGODEJNA MOČ HRANJENJA

Ustvarja zaupanje, neodvianost in priliko. Mnoga velika bogastva so imela svoj začetek v skromnosti. MILJONE LJUDI HRANI — RAVNO ZA TA CILJ. Zavzemite se tudi vi tako delati in zadovoljni boste z uspehom.

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Av., vogal 19. ceste. CHICAGO ILLINOIS

Naj INOZEMSKI ODDELEK Vam vedno najboljšo postreže pri pošiljanju denarja, s prevornimi parobradskimi listki za in iz Evrope, izdeluje razne zapriščene izjave in druge potrebne listine.

Varna banka za vlaganje vašega denarja.